A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. december 22.*

A C-215/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a markkinaoikeus (Finnország) a Bírósághoz 2009. június 15-én érkezett, 2009. június 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Mehiläinen Oy**,

a **Terveystalo Healthcare Oy,** korábban Suomen Terveystalo Oyj

és

Oulun kaupunki

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: finn.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, Juhász E. (előadó), G. Arestis, J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: N. Nanchev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. június 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Mehiläinen Oy és a Terveystalo Healthcare Oy (korábban Suomen Terveystalo Oyj) képviseletében A. Laine és A. Kuusniemi-Laine asianajaja,

– Oulun kaupunki képviseletében S. Rasinkangas és I. Korpinen asianajaja,

– a finn kormány képviseletében A. Guimaraes-Purokoski és M. Pere, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Paasivirta, C. Zadra és D. Kukovec, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) az alapeljárás körülményei szempontjából releváns rendelkezései értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Mehiläinen Oy és a Terveystalo Healthcare Oy, korábban Suomen Terveystalo Oyj, finn jog szerinti részvénytársaságok, valamint Oulun kaupunki (Oulu város) között az Oulun kaupunki és az ODL Terveys Oy, az említett várostól független

magánvállalkozás (a továbbiakban: magánpartner) között létrejött, és az ODL Oulun Työterveys Oy közös vállalkozás (a továbbiakban: közös vállalkozás) létrehozásáról szóló szerződéses megállapodásnak az uniós közbeszerzési jogra tekintettel történő jogi minősítése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 A 2004/18 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő fogalommeghatározások szerint:

„a) »Közbeszerzési szerződés«: egy vagy több gazdasági szereplő és egy vagy több ajánlatkérő szerv által írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek tárgya az ezen irányelv szerinti építési beruházás kivitelezése, vagy áru szállítása, vagy szolgáltatás nyújtása.

[...]

d) »Szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződés«: olyan, az építési beruházásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéstől eltérő közbeszerzési szerződés, amelynek tárgya a II. mellékletben említett szolgáltatások nyújtása.

[...]"

4 Az említett irányelvnek „A szerződések odaítélésének elvei" című 2. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el."

5 Ugyanezen irányelvnek „A közbeszerzési szerződések értékhatárai" című – a 2004/17/EK és 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szerződés-odaítélési eljárásokra vonatkozó alkalmazási értékhatárai tekintetében történő módosításáról szóló, 2007. december 4-i 1422/2007/EK bizottsági rendelettel (HL L 317., 34. o.) módosított – 7. cikke alapján a 2004/18 irányelvet olyan szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre kell alkalmazni, amelyeket nem központi kormányzati szervek ítélnek oda, és amelyek hozzáadottérték-adó (HÉA) nélküli becsült értéke eléri a 206 000 euró értékhatárt.

6 A 2004/18 irányelv IIB. mellékletének megfelelően az egészségügyi szolgáltatások e melléklet „Egészségügyi és szociális szolgáltatások" című 25. kategóriájába tartoznak.

7 Az említett irányelv 21. cikke értelmében:

„A IIB. mellékletben felsorolt szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések odaítélésére kizárólag a 23. cikket és a 35. cikk (4) bekezdését kell alkalmazni."

8 A 2004/18 irányelv IV. fejezetébe tartozó, „A leírásokra és az ajánlattételhez szükséges dokumentációra irányadó különös szabályok" című 23. cikke a szerződési dokumentációban szereplő műszaki leírással kapcsolatos, ugyanezen irányelvnek „A közzététel és az átláthatóság szabályai" című VI. fejezetébe tartozó 35. cikkének (4) bekezdése pedig az ajánlatkérő szerveknek a szerződések odaítélési eljárásainak eredményére vonatkozó tájékoztatási kötelezettségeit érinti.

A nemzeti szabályozás

9 A foglalkozás-egészségügyi ellátásról szóló 1383/2001. sz. finn törvény (Työterveyshuoltolaki) a közszféra és magánszféra munkáltatói részére előírja a munkavállalók foglalkozás-egészségügyi ellátásának biztosítására vonatkozó kötelezettséget.

10 E törvény 3. cikkének 1. pontja szerint a foglalkozás-egészségügyi ellátás a foglalkozás-egészségügyi ellátás szakembereinek és szakértőinek a munkáltató felelőssége mellett végzett tevékenysége, amely biztosítja a munkával összefüggő betegségek és

balesetek megelőzését, az egészségesebb és biztonságosabb munkahely és a megfelelő munkakörnyezet megteremtését, a munkaközösség megfelelő működését, valamint a munkavállalók egészségének, továbbá munka- és teljesítőképességének megőrzését.

11 Az említett törvény 4. cikkének első bekezdése szerint a munkáltatónak saját költségén kell megszerveznie a foglalkozás-egészségügyi ellátást annak érdekében, hogy megelőzze és elhárítsa a munka és a munkakörülmények által okozott egészségügyi veszélyeket és egészségkárosodást, valamint, hogy védje és erősítse a munkavállalók biztonságát, munkaképességét és egészségét.

12 Az 1383/2001 törvény 7. cikke szerint a munkáltató e törvény értelmében a következő módokon szervezheti meg a foglalkozás-egészségügyi ellátásra irányuló szolgáltatásokat: a közegészségügyről szóló 66/1972. sz. törvény (kansanterveyslaki) szerinti „egészségcentrumtól" veszi igénybe a szükséges szolgáltatásokat; önállóan vagy más munkáltatókkal együtt megszervezi a számára szükséges szolgáltatásokat; illetve a szóban forgó szolgáltatásokat az erre felhatalmazott személytől vagy intézménytől veszi igénybe.

13 A 2007. május 15-én hatályba lépett, az 519/2007. sz. törvénnyel módosított, a helyi önkormányzatokról szóló 365/1995. sz. finn törvény (Kuntalaki) 87a. cikkének (1) bekezdése értelmében valamely település vagy települési társulás gazdasági tevékenység végzésére vagy a magángazdálkodási elvek alapján végrehajtandó feladat ellátására önkormányzati gazdálkodó szervezetet hozhat létre. Az önkormányzati gazdálkodó szervezetek nem rendelkeznek jogi személyiséggel, hanem szervezetileg az önkormányzatba tagozódnak, és tevékenységükre az önkormányzat tevékenységére vonatkozó előírások irányadók.

14 A 2004/18 irányelvet a közbeszerzési szerződések odaítéléséről szóló 348/2007. sz. törvény (Hankintalaki) ültette át a finn jogba, amely 5. cikkének (1) bekezdésében a „közbeszerzések" fogalmának olyan meghatározását tartalmazza, amely megfelel az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szereplő fogalommeghatározásnak.

15 Az említett törvény elfogadását eredményező előkészítő munkálatok (50/2006 vp. sz. kormány-előterjesztés) alapján a közbeszerzési szerződés általánosságban véve két elkülönült jogalany között létrejövő magánjogi szerződés. Ezért a szervezeten belüli szerződéseket rendszerint nem lehet közbeszerzési szerződéseknek tekinteni. Nem tekinthető közbeszerzési szerződésnek az a szerződés, amelynek fő tárgya közbeszerzéstől eltérő tevékenységre irányul. Különösen azt kell vizsgálni, hogy az ügylet vagy a szerződések összessége olyan egységet képez-e, amelytől a szóban forgó közbeszerzés elválaszthatatlan.

16 Az említett törvény 10. cikke értelmében a törvényt nem lehet alkalmazni olyan szerződésekre, amelyeket az ajánlatkérő szerv tőle formálisan elkülönülő olyan jogalanynak ítél oda, amelynek saját döntéshozatali jogköre van vele szemben, de amely felett az ajánlatkérő szerv egyedül vagy más ajánlatkérő szervekkel együtt a saját szervezeti egységei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorol, amennyiben ezen elkülönült jogalany tevékenységének lényeges részét az említett ajánlatkérők részére végzi. E rendelkezés a nemzeti szabályozást a Bíróság C-107/98. sz. Teckal-ügyben 1999. november 18-án hozott ítéletének (EBHT 1999., I-8121. o.) 50. pontjában kialakított ítélkezési gyakorlatához igazítja.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 Oulun kaupunki városi tanácsa a 2008. április 21-i határozatában úgy döntött, hogy a magánpartnerrel létrehozza a közös vállalkozást, amely a részvénytársaságokról szóló 624/2006. sz. törvény hatálya alá tartozik majd, és tevékenységét 2008. június 1-jén kezdi meg. A közös vállalkozás tőkéje egyenlő arányban oszlik meg a két partner között, ügyvezetését pedig együttesen látják el.

18 A közös vállalkozás tevékenysége foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatások nyújtásából állt, és a két partner szándéka arra irányult, hogy e tevékenységet elsősorban és egyre növekvő mértékben magán ügyfelek felé irányítsák. Egy négyéves

átmeneti időszakra (a továbbiakban: átmeneti időszak) azonban kötelezettséget vállaltak arra, hogy a közös vállalkozástól szerzik be azokat az egészségügyi szolgáltatásokat, amelyeket a nemzeti szabályozásnak megfelelően munkáltatóként a munkavállalóik részére nyújtaniuk kell.

19 Oulun kaupunki szerint a közös vállalkozás várt forgalma az átmeneti időszak alatt mintegy 90 millió euró volt, amelyből 18 millió euró felel meg az említett város által a munkavállalói részére nyújtandó szolgáltatások értékének.

20 Mindkét partner nem pénzbeli hozzájárulás formájában köteles átruházni a közös vállalkozás részére – az alkalmazandó nemzeti szabályozásnak megfelelően – a munkavállalóinak nyújtott foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásokért felelős szervezeti egységeit. Ennek megfelelően Oulun kaupunki átruházta a közös vállalkozás részére az önkormányzat szervezetén belül a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások nyújtását ellátó Oulun Työterveys önkormányzati gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: önkormányzati gazdálkodó szervezet), amelynek az értéke 2,5 és 3,5 millió euró között volt, a magánpartner pedig átruházta megfelelő szervezeti egységét, amelynek értékét 2,2 és 3,4 millió euró közötti összegre becsülték.

21 Oulun kaupunki álláspontja szerint az e város munkavállalóinak nyújtott foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások az önkormányzati gazdálkodó szervezet forgalmának mintegy 38%-át teszik ki. A forgalom fennmaradó részét magánügyfeleknek nyújtott szolgáltatásokkal érik el.

22 Oulun kaupunki városi tanácsának a 2008. április 21-i határozatot eredményező üléséről készített jegyzőkönyvben a következők szerepelnek:

„A felek megállapodtak továbbá arról, hogy a foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásokat négyéves átmeneti időszak alatt [a közös vállalkozástól] veszik igénybe.

Oulun kaupunki e szolgáltatásokat ugyanolyan mértékben veszi igénybe, amilyen mértékben [az önkormányzati] gazdálkodó szervezettől […]. […] A [közbeszerzési szerződések odaítéléséről szóló törvény] előírja, hogy Oulun kaupunki a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásai tekintetében nyilvános ajánlati felhívást köteles közzétenni, ha e kötelezettség [a közös vállalkozás] feladatkörébe kerül. A következő okok igazolják azonban, hogy Oulun kaupunki az átmeneti időszakban [a közös vállalkozás] ügyfele maradjon:

– ily módon biztosított az áthelyezett önkormányzati munkavállalók helyzete;

– Oulun kaupunki jelenlegi szerződése előnyös és versenyképes;

– kedvező feltételek jönnek létre [a közös vállalkozás] tevékenységének megkezdéséhez."

23 Az említett jegyzőkönyvnek megfelelően Oulun kaupunki 2008. április 24-én írta alá a magánpartnerrel kötött azon megállapodást, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy az átmeneti időszakban a létrehozandó közös vállalkozást bízza meg azzal, hogy az önkormányzati munkavállalók számára foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásokat nyújtson. Oulun kaupunki – állításai szerint – ezen átmeneti időszak lejártakor a szóban forgó szolgáltatásokat közbeszerzési eljárás keretében kívánta odaítélni.

24 Az említett jegyzőkönyvből tehát az következik, hogy az ajánlatkérő szervnek minősülő Oulun kaupunki nem tett közzé ajánlati felhívást az alkalmazandó nemzeti szabályozásnak megfelelően a munkavállalóinak nyújtandó foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásoknak az átmeneti időszakban történő nyújtása vonatkozásában.

Az is kétségtelen, hogy a magánpartner kiválasztására nem versenyeztetést követően került sor.

25 A kérdést előterjesztő bíróság – amely előtt az Oulun kaupunki munkavállalóinak szánt foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatások nyújtásában érdekelt versenytárs vállalkozások indítottak eljárást – 200 000 euró bírság terhe mellett ideiglenesen megtiltotta az említett városnak azt, hogy a városi tanács 2008. április 21-i határozatát bármilyen módon végrehajtsa, amennyiben az az Oulun kaupunki által a munkavállalóinak szánt, foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásoknak a közös vállalkozástól történő beszerzését érinti. Oulun kaupunki 2008. augusztus 26-án úgy határozott, hogy eljáró bíróság végleges határozatának meghozataláig a közös vállalkozásra ruházza át az önkormányzati gazdálkodó szervezet tevékenységeit, de ezen átruházásból kizárja a munkavállalóinak nyújtott foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásokat.

26 Az alapeljárás felei által egymással szemben – a vitatott ügyletnek az uniós közbeszerzési jogra tekintettel történő minősítése vonatkozásában – felhozott érvekre tekintettel a markkinaoikeus úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Valamely megállapodás, amelynek keretei között az önkormányzati ajánlatkérő szerv olyan szerződést köt egy tőle független magánjogi társasággal, amelynek értelmében olyan részvénytársaságot hoznak létre, amelyben mindkét fél egyenlő részesedéssel és ellenőrzési jogkörrel rendelkezik, és amelynek létrehozása során az önkormányzati ajánlatkérő szerv kötelezettséget vállal arra, hogy a munkavállalói számára a vállalkozás foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásait veszi igénybe, az összes körülmény figyelembevételével közbeszerzési eljárás lefolytatását igénylő eset-e azért, mert a szerződéses szabályozás egészét tekintve a […] 2004/18[…] irányelv szerinti szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés odaítéléséről van szó, vagy a megállapodást közös vállalkozás létrehozásának és az önkormányzati gazdálkodó szervezet tevékenysége átruházásának kell tekinteni, amelyre nem kell alkalmazni a hivatkozott irányelvet és az abból következő ajánlati felhívás közzétételére vonatkozó kötelezettséget?

2) Jelentőséggel bír-e a jelen ügyben ezen felül az a körülmény, hogy:

a) Oulun kaupunki mint önkormányzati ajánlatkérő szerv kötelezettséget vállalt arra, hogy ellenszolgáltatás fejében igénybe veszi a fenti szolgáltatásokat egy négyéves átmeneti időszakban, amelynek leteltét követően a határozatában foglaltak értelmében ismét ajánlati felhívást tesz közzé a szükséges foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások tekintetében?

b) a szervezetileg Oulun kaupunkihoz tartozó helyi gazdálkodó szervezet forgalma a szóban forgó megállapodás létrejötte előtt nagyrészt másból származott, mint a város munkavállalóinak nyújtott foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásokból?

c) úgy hozzák létre az új vállalkozást, hogy a mind a város munkavállalói, mind a magánügyfelek számára foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó önkormányzati gazdálkodó szervezet tevékenységét nem pénzbeli hozzájárulásként át kívánják ruházni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

27 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett két kérdésével – amelyeket indokolt együtt vizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2004/18 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy annak hatálya kiterjed azon megállapodásra, amelynek keretében az ajánlatkérő szerv valamely tőle független magánjogi jogalannyal olyan szerződést köt, amely részvénytársasági formában működő közös vállalkozás létrehozásáról rendelkezik, mely utóbbival szemben az említett

ajánlatkérő szerv e létrehozás során kötelezettséget vállal arra, hogy a munkavállalóinak nyújtandó, foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásokat e vállalkozástól szerzi be.

28 E kérdések megfogalmazásából és szövegkörnyezetéből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdései közelebbről a foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásoknak a közös vállalkozás által – Oulun kaupunki részére, az utóbbi város munkavállalói javára – történő nyújtására vonatkoznak, ahol e szolgáltatásnyújtás megfelel az említett város által az említett közös vállalkozással szemben vállalt azon kötelezettségnek, hogy egy négyéves átmeneti időszak során e közös vállalkozástól szerzi be az ilyen szolgáltatásokat, amelyeket korábban a szervezetileg hozzá kapcsolódó önkormányzati gazdálkodó szervezet nyújtott számára.

29 Előzetesen hangsúlyozni kell, hogy az alapügyben nem vitatott, hogy Oulun kaupunki a 2004/18 irányelv 1. cikkének (9) bekezdése értelmében ajánlatkérő szervnek minősül, és a szóban forgó szolgáltatások az említett irányelv IIB. mellékletének 25. kategóriája szerinti „egészségügyi […] szolgáltatások" fogalma alá tartoznak. Oulun kaupunki arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy munkavállalói részére a szóban forgó szolgáltatásokat a közös vállalkozásól szerzi be, azt jelenti, hogy az említett város és e vállalkozás között visszterhes szerződés áll fenn. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból következik, hogy e szerződés – mintegy 18 millió euróra – becsült értéke meghaladja a 2004/18 irányelv alkalmazása szempontjából releváns értékhatárt.

30 Arra is emlékeztetni kell, hogy a 2004/18 irányelv nem tesz különbséget az ajánlatkérő szerv által a közszükségletek kielégítésére vonatkozó feladatának végrehajtása során odaítélt közbeszerzési szerződések és az e feladattal kapcsolatban nem álló közbeszerzési szerződések között, mint amilyen például a jelen esetben az olyan kötelezettség teljesítésének szükséglete, amely munkáltatóként a munkavállalói irányában kötelezi (lásd különösen a C-271/08. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2010. július 15-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-7091. o.] 73. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

31 A fenti előzetes megállapításokat követően emlékeztetni kell arra, hogy a közjogi hatóság közfeladatait saját eszközeivel is végrehajthatja, anélkül hogy köteles lenne igénybe venni a szervezeti egységeihez nem tartozó, külső jogalanyokat, és hogy ezt más közjogi hatóságokkal együttműködve is megteheti (a C-480/06. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2009. június 9-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4747. o.] 45. pontja). Hasonlóképpen, ahogyan a közbeszerzésekre és koncessziókra vonatkozó közösségi jognak az intézményesített PPP-kre (IPPP) való alkalmazásáról szóló bizottsági értelmező közlemény (HL 2008. C 91., 4. o.) 1. pontjában is szerepel, az ilyen hatóság szabadon eldöntheti, hogy egy adott gazdasági tevékenységet saját maga lát el, vagy azzal harmadik személyt – például PPP keretében létrehozott vegyes tulajdonban álló társaságot – bíz meg.

32 Ezenfelül az uniós közbeszerzési jog alkalmazása kétségkívül kizárt, amennyiben az ajánlatkérő szervnek az ajánlattevő jogalany felett gyakorolt ellenőrzése hasonló az említett szerv által a saját szervezeti egységei felett gyakorolt ellenőrzéshez, és amennyiben az említett jogalany tevékenységének lényeges részét a benne részesedéssel rendelkező szerv részére végzi (lásd a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontját). Mindazonáltal valamely magánvállalkozás – akár kisebbségi – részesedése olyan társaság tőkéjében, amelyben valamely ajánlatkérő szerv szintén részesedéssel rendelkezik, kizárja azt, hogy az ajánlatkérő a saját szervezeti egységei felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonló módon ellenőrizhesse ezt a társaságot (lásd különösen a C-573/07. sz. Sea-ügyben 2009. szeptember 10-én hozott ítélet [EBHT 2009., 8127. o.] 46. pontját és a C-196/08. sz. Acoset-ügyben 2009. október 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-9913. o.] 53. pontját).

33 Konkrétabban a kérdést előterjesztő bíróság azon kérdését illetően, hogy Oulun kaupunki arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy az átmeneti időszakban a közös vállalkozástól szerzi be a munkavállalóinak nyújtandó foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatásokat, kikerül-e a 2004/18 irányelv szabályainak hatálya alól azért, mert e kötelezettségvállalás a közös vállalkozást létrehozó szerződés részét képezi, rá kell mutatni, hogy a közös vállalkozásnak valamely ajánlatkérő szerv és valamely magánjogi gazdasági szereplő általi létrehozása önmagában nem tartozik a 2004/18 irányelv hatálya alá. E megállapítás egyébiránt a Bizottságnak a PPP-kre és

a közbeszerzési szerződésekre és koncessziókra vonatkozó közösségi jog című zöld könyvének (COM(2004) 327 végleges) 66. pontjában is szerepel.

34 Meg kell azonban jegyezni, hogy amint az az említett zöld könyv 69. pontjából következik, biztosítani kell, hogy valamely tőkeügylet valójában ne olyan szerződések magánpartnerek részére történő odaítélését álcázza, amelyek közbeszerzési szerződéseknek vagy koncesszióknak minősülhetnek. Egyébiránt, amint arra a fent említett bizottsági értelmező közlemény 2.1. pontja is rámutat, az, hogy egy magánfél és egy ajánlatkérő szerv vegyes tulajdonban álló társaságban működik együtt, nem indokolhatja a közbeszerzésekre vonatkozó rendelkezések figyelmen kívül hagyását az adott szerződésnek a szóban forgó magánfél vagy vegyes tulajdonban álló társaság részére való odaítélésekor (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Acoset-ügyben hozott ítélet 57. pontját).

35 A fenti általános iránymutatásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2004/18 irányelv az alapügy keretében alkalmazandó-e, és ha igen, milyen feltételekkel.

36 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy olyan vegyes szerződés esetén, amelynek különböző részei elválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz, és oszthatatlan egységet alkotnak, e szerződést a közbeszerzési szabályokra tekintettel történő jogi minősítése érdekében a maga egészében, egységesen kell megítélni, és azon szabályok szerint kell elbírálni, amelyek a szerződés azon részét szabályozzák, amely annak fő tárgyát vagy döntő elemét képezi (a C-145/08. és C-149/08. sz., Club Hotel Loutraki és társai egyesített ügyekben 2010. május 6-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-4165. o.] 48. és 49. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 Következésképpen a 2004/18 irányelv alkalmazása érdekében meg kell vizsgálni, hogy az Oulun kaupunki munkavállalóinak szánt egészségügyi szolgáltatásokból álló – főszabály szerint az említett irányelv hatálya alá tartozó – rész elválasztható-e az említett szerződéstől.

38 E tekintetben utalni kell Oulun kaupunki városi tanácsa 2008. április 21-i ülésének jegyzőkönyvére, amely tartalmazza az e város által a közös vállalkozás létrehozása során tett kötelezettségvállalás indokait. Ezenfelül Oulun kaupunki által a tárgyaláson adott felvilágosításból kiderül, hogy az utóbbi város a szerződés említett részét elválaszthatatlannak tartja azért, mert az egészségügyi szolgáltatásoknak a közös vállalkozástól az átmeneti időszakban történő beszerzésére vonatkozó kötelezettségvállalás értéke az említett vállalkozás tőkéjéhez szolgáltatott nem pénzbeli hozzájárulásának részét képezte, és e nem pénzbeli hozzájárulás az említett vállalkozás létrehozásának gazdasági feltétele volt.

39 Hangsúlyozni kell, hogy a szerződő felek arra vonatkozó – kifejezett vagy vélelmezett – szándékai, hogy a vegyes szerződés különböző részeit egymástól elválaszthatatlannak tekintsék, önmagukban nem elegendők, hanem olyan objektív tényezőkön kell alapulniuk, amelyek e szándékokat igazolhatják, és megalapozhatják egyetlen szerződés megkötésének a szükségességét.

40 Ami Oulun kaupunki azon érvét illeti, amely szerint a közös vállalkozáshoz áthelyezett önkormányzati munkavállalók helyzete a kötelezettségvállalás folytán biztosított, meg kell jegyezni, hogy ilyen biztosíték a megkülönböztetésmentesség és az átláthatóság elvének megfelelő, szerződés-odaítélési eljárás keretében is nyújtható lett volna, ahol az ilyen biztosítékra vonatkozó követelmény a szerződés odaítélése érdekében tiszteletben tartandó feltételek között szerepelt volna.

41 Oulun kaupunki azon érveit illetően, amelyekkel azt állítja, hogy „a jelenlegi szerződés[…] előnyös és versenyképes”, és hogy az említett kötelezettségvállalás folytán „kedvező feltételek jönnek létre [a közös vállalkozás] tevékenységének megkezdéséhez”, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint valamely közbeszerzési szerződés vegyes tőkéjű vállalkozás részére versenyeztetés mellőzésével történő odaítélése akkor sérti a szabad és tisztességes verseny célkitűzését, valamint az egyenlő bánásmód elvét, amennyiben az ilyen eljárás az e vállalkozás tőkéjében részesedéssel rendelkező magánvállalkozást előnyben részesíti versenytársaival szemben (a fent hivatkozott Acoset-ügyben hozott ítélet 56. pontja és az ott hivatkozott

ítélkezési gyakorlat). Ezen érvek nem teszik lehetővé azon következtetés levonását, hogy az Oulun kaupunki munkavállalói részére nyújtandó egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó rész elválaszthatatlan a szerződés fennmaradó részétől.

42 A fentieken kívül meg kell állapítani, hogy az Oulun kaupunki által tett kötelezettségvállalás értékének az említett városnak a közös vállalkozás tőkéjéhez nyújtott nem pénzbeli hozzájárulásába történő – állítólagos, de nem bizonyított – beszámítása e feltételek mellett olyan jogi technikának minősült, amely szintén nem teszi lehetővé azt, hogy a vegyes szerződés e részét a vegyes szerződéstől elválaszthatatlannak lehessen tekinteni.

43 Ezenfelül, ahogyan arra a cseh kormány és a Bizottság hivatkozott, az a körülmény, hogy az alapügyben az ajánlatkérő szerv kifejezte arra vonatkozó szándékát, hogy az átmeneti időszak végén közbeszerzési eljárást indítson a munkavállalói részére nyújtandó egészségügyi szolgáltatások beszerzése érdekében, szintén olyan körülmény, amely erősíti e résznek a vegyes szerződés fennmaradó részétől való elválasztható jellegét.

44 Hasonlóképpen az a tény, hogy a közös vállalkozás 2008 augusztusa óta e rész nélkül működik, azt bizonyítja, hogy a két partner láthatólag képes az e hiány által az említett vállalkozás pénzügyi helyzetére esetlegesen gyakorolt hatás kezelésére, ami e rész elválasztható jellegének újabb releváns jele.

45 Következésképpen a fent hivatkozott Loutraki és társai egyesített ügyekben hozott ítélet alapjául szolgáló körülményektől eltérően a fenti megállapítások nem tükrözik objektíven az alapügyben szóban forgó vegyes szerződés egyetlen partnerrel történő megkötésének szükségességét (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Loutraki és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 53. pontját).

46 Következésképpen a vegyes szerződés azon része, amelyben Oulun kaupunki kötelezettséget vállalt arra, hogy a közös vállalkozástól szerzi be a munkavállalóinak szánt egészségügyi szolgáltatásokat, e szerződéstől elválasztható, és ezért az alapügyhöz hasonló összefüggésben a 2004/18 irányelv releváns rendelkezései e rész odaítélése vonatkozásában alkalmazandók.

47 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2004/18 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy amennyiben az ajánlatkérő szerv valamely tőle független magánjogi társasággal részvénytársasági formában működő olyan közös vállalkozás létrehozásáról köt szerződést, amelynek célja foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatások nyújtása, az ajánlatkérő saját munkavállalóinak szánt szolgáltatásokkal kapcsolatos, az ezen irányelvben szereplő értékhatárt meghaladó értékű és a szóban forgó társaság létrehozásáról rendelkező szerződéstől elválasztható szerződés odaítélése során tiszteletben kell tartani az említett irányelvnek az ugyanezen irányelv IIB. mellékletében szereplő szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezéseit.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló,

2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy amennyiben az ajánlatkérő szerv valamely tőle független magánjogi társasággal részvénytársasági formában működő olyan közös vállalkozás létrehozásáról köt szerződést, amelynek célja foglalkozás-egészségügyi és -jóléti szolgáltatások nyújtása, az ajánlatkérő saját munkavállalóinak szánt szolgáltatásokkal kapcsolatos, az ezen irányelvben szereplő értékhatárt meghaladó értékű és a szóban forgó társaság létrehozásáról rendelkező szerződéstől elválasztható szerződés odaítélése során tiszteletben kell tartani az említett irányelvnek az ugyanezen irányelv IIB. mellékletében szereplő szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezéseit.

Aláírások